

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A családi pótlék.

Debreczen, november 9.

Valamelyik kis vidéki lapocskában látott először napvilágot az a hír, hogy az állami tisztviselők fizetését 1900. január 1-től kezdve fölemelik. Innen tovább repült, egyikről átvette a másik, apránként átrepült az országon és a merre szállt, napsugárt, meleget hintett el mindenütt a szegény állami tisztviselők között. A hol pedig a szegénység és a nyomorúság lakozik.

A fővárosi lapok sem térhettek ki előle többé és az egyik mint a miniszteri tanácsban elhatározott dolgot állította, hogy a nő s tisztviselők a nyugdíjba be nem számítható családi pótlékban fognak részesülni, mely pótlék a fizetésnek 20 százaléka lesz.

Igaz ugyan, hogy egy lap nagyhamar rajta ütött ezen a híresemén és könnyedén kivégezte azt ebből az árnyékvilágból de nem tünt el nyomtalanul ez a hír, hátrahagyta a családi pótlék üdvös gondolatát.

Az igazság keresésben elértünk a családi pótlék gondolatához.

Es az igazság keresésében nem vezet önző cél bennünket. A tisztviselők egy jókora része női ember, de mind egy szálig egész lelkével vallja, hogy a családi pótlék behozatala nagy öröme lenne.

A rendezett anyagi viszonyok közt élő család az államnak legerősebb fundamentuma.

A hivatalokban folyó idegemésztő, gyors munka, mely a legerősebb szervezteket is elkopta ja lassankint, kizárják azt, hogy a tisztviselő családja megnövekedett szükségleteinek kielégítése végett valami mellékfoglalkozást üzzön.

A fizetési fokozatokon való haladás oly lassu, hogy az nem áll arányban a család szükségletének szaporodásával. A legnagyobb takarékosság mellett is csak tengődhet az állami tisztviselő családja és nemcsak hogy eleget nem tehet a reá váró, a reá nehezedő társadalmi kötelezettségeknek, de még gyermekeit sem nevelheti föl a középsorsu ember állásához illő módon.

Mindenki tudja, mit tesz az, egy családnak 8—900, vagy 1000 forintból megélni manap és senki sem csodálhatja, hogy az eladósodás és ezzel a zülles útjára lép nagyon sok jobbra érdemes család.

De ott van az a kép, a melyik olyan szomoruan karakterizálja a mi korunkat: a családalapítástól való idegenkedés.

Sokan azt mondják ugyan, hogy a leányok mai elhibázott, félszeg nevelése és az a körülmény, hogy a legényember klubban, koresmában sok kényelmet és szórakozást talál, nagyban okozója a családalapítástól való tartózkodásnak. De hiszen tudjuk, hány igazán jó leány vénül meg pártában és az élet meg az emberismerők tudni vélik azt is, hogy nincsen olyan korcsmai élvezet, a melyik a megérett, megkomolyodott legényember lelkéből a család élet után való vágyódást

kiszorítani bírná. Nem ezek az okai tehát a családalapítástól való irtózásnak, hanem a gondterhes élet és a megélhetésre való kilátás hiánya.

A komoly fiatalember számol, belenéz a jövőbe; látja a sivárságot, a reménytelenséget elhuzódni maga előtt és elnyomja lelkének feltámadó vágyódását.

A családi pótlék behozatala megmen-tené a középosztály tömegében züllesnek induló családokat és elhárítaná a családalapítás akadályait. Olyan nyereség ez egy országra, a mit a háztartás egyensúlyának megbolygatása árán is meg kell szerezni minden államnak.

Mert kétségtelen az, hogy lakosainak számában, értékében és súlyában fekszik az államok ereje. A rendezett viszonyok között élő család pedig nemcsak számban szaporítja meg az állam polgárait, hanem súlyban és értékben is. Az neveli az államnak a jóra való, munkás polgárokat, a kicsiny és nagy tehetségeket, melyek összevéve növelik az állam erejét. A család a leghatalmasabb hadseregnek is az erőforrása.

A családi pótlék behozatala nem fog elégedetlenséget szülni az állam női tisztviselői között, elég intelligens ez a nép ahhoz, hogy belássa, hogy a család polgárok, katonák fölnevelésében kellő ellenértéket ad az államnak a pótlékért és az állami tisztviselői kar nyugodtabban fogja várni fizetéseinek a mai viszonyokhoz mért fölemelését.

hm.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

HOZZÁ!

*Csalfa szöke kis lány ne néz a szemembe,
Szuró pillantásod bélehat lelkembe, —
Érzen a bánatot, amit te okoztál,
A mit a szívemre oly nagy súlylyal hoztál.*

*Nagy beteg a lelkem, fáj nagyon a testem, —
Nincsen soha nekem egy nyugodt kis perczem.
Hejh! pedig ez előtt vigkedélyű voltam,
Keserves bánattal sohasem harczoltam.*

*Mig te messze vótál; öröm volt az élet,
Rád gondolva szívem mindig újra éledt.
Balga álomképet szőttem nappal — éjjel, —
Most bánattal látom, mint foszló az szíjjel.*

*Híttem a világon mindenik emberbe,
De legjobban hittem a te két szemedbe;
Tavaszi hogy ha elmúlt s jött a nyár utána,
Az én szívem mindig a jobb reményt várta.*

*Téli volt a szívem csalóka reménynyel,
Édes szerelimmal, bűvös tüneménynyel
Benned is csalódtam: ez az én végzetem,
Boldog soha nem lesz zaklatott életem! . . .*
Béky Ferenccz.

A zöld koffer.

Irta: Malonyay Dezső

Négyen ültünk az asztal mellett: ő, a felesége s a fia, egy öt esztendőes édes apróság, ki vacsora után az ölembe kéredzett.

— Hogy hinak téged? — kérdezte.

— Dezsőnek.

— Jobb szeretném, ha Jánosnak hinának.

— Miért?

— Mert én János vagyok De azért szer-

retlek.

— Miért szeretsz?

— Mert a papa barátja vagy . . . Még jobban szeretlek, ha megmondod, mi van a zöld kofferben.

De én nem tudtam megmondani, mi van a zöld kofferben. Az apja magyarázta hát neki s ő ragyogó szemmel hallgatta, milyen mesés koffer az! Hogy belefér abba minden, de minden, a hintalova is, az egész ház, az apja íróasztala és minden.

— Hát még?! — sürgette apját a gyerek, mihelyt elhallgatott.

Mesélt tovább. Volt azonban a hangjában valami, valami megindultság, a mi nem egészen illet a tündér históriákhoz, melyeket

a zöld kofferbe rakott. Felesége is meghatottabban hallgatta, semmint pusztá meséket szokás.

Végre a kicsi elálmosodott. Apja ölében volt a feje s már nagy félálomban, azon az édes révedező hangon, a hogy csak a mátkánk s a kis fiunk tud szólni hozzánk, így szólt az apjához:

— Papa! . . . Ha én majd nagy leszek egyszer és te kicsi leszel és a mama is kicsi lesz, akkor majd nekem adod a zöld koffer kulcsát? Ugye? . . .

— Igen — bólintot az apja, az anyja pedig ölébe vette, összecsókolta s vitte lefektetni.

Mindkettőjüknek köny gyült a szemébe, nekem is. Isten tudja, miért . . .

Szivarozni átmentünk a dolgozó szobába.

És a dolgozó szobában ott volt a zöld koffer: egy közönséges ócska, zöldre mázolt utiláda. Az ablakfülkében, egy sárga mintázatu mélyvörös kában állott, kiritt az izléses Mapleféle modern angol butor közül.

— A zöld koffer! . . . Bevallom, már a délután kíváncsivá tett engem is. Hogy kerül ez ide?

Miniszterei Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma csütörtökön délután Bécsbe utaztak, ahol a kvótabizottságok már pénteken megkezdik tanácskozásukat, s a hol a miniszterek addig maradnak, míg a kvótabizottságok üléseznél fognak. Remélhetőleg két-három nap alatt a kvótabizottságok befejezik tárgyalásaikat.

A hárszabályok revíziója. A hárszabályok revíziója tárgyában kiküldött képviselőházi bizottságnak szövegezési albizottsága Szilágyi Dezső elnöklésével tartott ülésében folytatta a hárszabályoknak a bizottság megállapodásai értelmében való átszövegezését, s ebben a munkálkodásában a 71-ik §-ig haladt. A további szakaszok átszövegezését ma délután 5 órakor tartandó ülésére halasztotta az albizottság.

A kvóta bizottság ülése. A magyar kvóta bizottság folyó hó 10-én délelőtt 11 órakor Bécsben ülést tart. Ezen az ülésen fogja megválasztani a bizottság annak az albizottságnak tagjait, mely az osztrák bizottsággal szövegezési tárgyalást fog folytatni. Ez az albizottság a tavalyihoz képest változást szenved, mivel Széll Kálmán és Hegedüs Sándor helye, a kik tavaly tagjai voltak a bizottságnak, másokkal lesz betöltendő.

Hányan vagyunk? A jövő évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatnak tárgyalása alkalmából, a képviselőház mai ülésén Thaly Kálmán a népszámlálási kérdésvizsgáló egyik főkérdőpontját, a z a n y a n y e l v r ő l e szöveget kritikával elemzés alá. Thaly homályosnak, ingatagnak állította ezt a kérdőformulát, melyet nem egészít ki a most behozandó bővíti magyarzat a leginkább használt, legkedveltebb nyelvre nézve. E szerint a népszámlálás nem nyújt biztos tájékoztatást az iránt, h á n y a n v a g y u n k m a g y a r o k? Pedig ez a főkérdés. Thaly jobb szeretné, ha ezen kérdés helyett a n e m z e t i s e g i b e v a l l á s t é t e t n é k. Eltekintve attól, hogy a magyar ebben az országban n e m z e t és nem nemzetiség, H e g e d ü s S á n d o r kereskedelmi miniszter nyomában megadta a kérdés egészére

kiterjedő megnyugtató felvilágosítást. Hangsúlyozta a miniszter a népszámlálásnak, — mint tudományos műveletnek, szigorú objektivitását, a mi természetesen eleve kizárja azt a rizust, hogy ezen adatok mesterkéltséggel csoportosításával, álcázások alá csempészésével, ad libitum emeljük, vagy csökkentik a magyarság, vagy valamely nemzetiség számát. Az különben sem lehet komoly tudományos vagy politikai czél, hogy mi mintegy a saját zsebünkre hazudjunk. H e g e d ü s S á n d o r nyomatékos, minden irányban így a netalán emelhető — kifogásokkal szemben is m e g n y u g t a t ó, felvilágosító kijelentéseit általános helyesléssel fogadta a Ház.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

nov. 8.

Az indemnity harmadik olvasása után a Ház ma hozzáfogott a kubikosokról és cséplőgépekről szóló törvényjavaslatok tárgyalásához. A két javaslat együttesen került megvitatás alá és a Ház minden oldalán helyesléssel fogadtatott. A néppárt szónoka: Mócsy Antal és a függetlenségi párt szószólója: Henzler Lajos épp oly elismeréssel adóztak a javaslatban rejtő szociálpolitikai előnyök iránt, mint Makkfalvy Géza, ki ezuttal már a kormányparti padokról kelt a javaslat támogatására. Mócsy Antal csupán azt hibázta, hogy a javaslat n i n e s e l é g é k e r e s z t é n y alapra fektetve.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az egész Ház osztatlan tetszése mellett hangsúlyozta, hogy Magyarországon a gazdasági kérdéseket nem lehet és nem szabad s o h a f e l e k e z e t i szempontból elintézni, legkevésbé pedig a munkáskérdést, melyben bizonyára nincsen helye a konfesszionális musnak. A miniszter további fejtegetésében vázolta a részben már megtörtént, részben pedig tervezett intézkedéseket, melyek a munkáskérdésnek, ennek az égető kérdésnek rendezésére és előmozdítására foganatosítottak. Az a főhívás, melyben beszéde végén az egész magyar társadalmat felszólította annak

közreműködésére, hogy Magyarországon egyetlen egy munkás se érezze magát védtelenné, lelkes visszhangra talált a Házban és bizonyára visszhangra fog találni az országban is.

A napirend során letárgyaltatott még a jövő évi népszámlálásról szóló törvényjavaslat is, melyről Thaly Kálmán arra kérte a minisztert, hogy a súlyt főleg annak kiderítésére fektesse, hogy kik a magyarok ebben az országban. Erre Hegedüs Sándor kijelentette, hogy a népszámlálás szigorúan tudományos, objektív alapon fog végrehajtatni, de nem fog figyelmen kívül hagyatni az a szempont, hogy érvényesítsék a költő szava: „Nyelvében él a nemzet.” (Lásd a vezércikk utániakat.)

Az ülés végén Molnár János a rábábé parti ármentesítő társaság ügyében interpellált, a mire Darányi Ignác rögtön felelt úgy az interpellálót, — mint a Házat kielégítő módon.

A háború.

— nov. 9.

Angliában újabb csapatokat szerelnek fel Dél-Afrika számára és a második, valamint a harmadik angol hadtestnek megindítása küszöbön áll. A Londonból érkezett távirati hírek bizonyítják, hogy Chamberlain, a mikor a ridegségével a háborút felidőzte, roppantul tévedett számításában. A burokat egy angol zászlóalj nem fogja legyőzni, de úgy látszik, egy egész hadtesttel sem, mert különben a többieknek mozgósítása felesleges volna.

A harcztérről csak ma érkezett, de jobbra még e hó 4-éről és 5-ikéről keltezett táviratok szerint az angoloknak kedvezett a napokon a hadiszerencse. A ladymithi ütközetnek egy szemtanútól eredő részletei szerint a burok megadást színeltek, de azután megtámadták a közelükbe siető angolokat. Am ezek most sikerrel rohanták meg

— Az örökségem. Aféle családi hitbizomány...

Ejféli régen elmúlt, egyre beszélgettünk. mintha bizalmas jó barátok lettünk volna min dig. Hisz így mondta a gyermek is, az pedig jobban tudja.

„Régi holmi, emlékszem rá, mióta csak emlékezni tudok, — beszélt ő, a zöld kofferen ülve.

Eppen így ültem rajta gyermekkoromban is, testvéremmel, a jó luskával.

Egy este, karácsony felé, emlékszem, — mert már vártuk az anyáit, beállított hozzánk egy hatalmas öreg ember. Akkor volt, mint Kinizsi a képes könyvünkben. Havas volt a válla... Egy tárgonezés szuszogott a háta mögött, ezt a koffert hozta.

Jóízűen mosolygott az öreg, én azonnal csöppet sem féltem tőle.

— No, fiam!! Mi lesz?! Adtok egy kis helyet ennek a koffernak?!

Édes apám szó nélkül borult a nyakába édes anyánk sirt.

— Ne pityeregjete, mert mindjárt itt hagylak benneteket!

Aztán minket szidott.

— Hát ti?! A fületeket sem billentitek? Én vagyok a nagyapátok!

A nagyapó! A kinek sok lova van, eleven, igazi; kocsija; puskája; nagy kertje, falun; a kihez, mint édes apánk ígérte, majd egyszer elmegyünk falura. A nagyapó!...

Egyszeriben a mellére kapott mindketőnket, megcsókolt bennünket. Ma is emlékszem,

milyen hideg és kemény volt a bajusza, de jól esett mégis. Le sem tett bennünket az öléből egész este. Milyen büszke voltam, hogy nekem akkora nagyapám van! Ő is föl tudná emelni a malomkövet! Egy-egy barackot nyomott a fejemre. Mekkora ökle volt! De nem féreztem, nem hogy fájt volna! És a hangja is! Mikor kacagott a lámpa lángja is tánczolt attól.

Szüleim azonban akkor este mindegyre elszomorodtak. Onnan tudom, hogy nagyapó zsörtölődött: — Tán azon busultok, hogy rátok szorultam?!

A koffer, hej, az furdalta az én oldalamat! Végre kirukkoltam:

— Mit hozott nagyapó?

— Magamat, az angyalát!

— Hát a lovak? A puska? Mi van abban a koffernak?

Elnevette magát, csakugy rengett belé a szoba.

— Az a kis szögám! Ott vannak a koffernak! Mindene ott van nagyapónak!

Ló, kocsija, puska, a nagy kert, a falu. Minden!?! abban a zöld koffernak!?

Kértük, hogy mutassa meg.

— Majd egyszer. Ha jól viselitek magatokat és szeretitek nagyapót.

Jól viseltük magunkat, szerettük is őt, nagyon, nagyon, — de a titokzatos koffert, soha sem nyitotta ki nekünk. Inkább elmesélte, mi van benne: a falu, melyről mi, városi gyerekek amugy is osodákat képeltünk; a szép lovai, szürke, pej s egy hófehér, a mi-

lyet luská testvérem szeretett; meg a puskák. És a galambducz, gyönyörű bóbítás galambokkal. Milyen jóízűen mosolygott a közben nagyapó! Ejszakánként pedig, mihelyt behunytam a szememet, kinyitott a zöld koffer és jöttek sorra, boldog gyermekálmaim közé, a nagyapó paripái, a puskák, galambok, a falu. Bujócskát is e mellett játszottunk; később, erre álltam s úgy szavaltam nagyapónak Kontot, a Talpra magyart, — és ezen állottam, mikor a nagyapót meg akartam csókolni. Eppen a válláig értem.

Ezen üdögéltünk — karácsony táján történt az is — mikor nagyapót eltemették. Előtte való nap még mesélt. Azután, az volt a furesa, féltünk a zöld koffertől. Egyszerre azon kaptam édes apámat, hogy a koffernak ül s könyezik. A kulcs a kezében volt.

Siheder koromban volt, úgy hogy resteltem magam a kopott koffer miatt, nem illett a mi lakásunkba, a hol iskolatársaim is megfordultak néha, pesti gyerekek, kényes urfiak.

— Hát ez mi? — kérdezte az egyik s csak egy lábával bökött a koffer felé.

— Nem tudom, valami rongyos láda — feleltem. — Alighanem a padlásra visznek benne valamit.

Eppen így szégyeltem azt is, hogy édes anyám a konyhában volt és főzött.

Tizenhat éves multam, midőn apámból is egészen szegény ember lett. Tönkre mentünk. — Olyasmihhez fogott, a mihez nem értett.

az árulókat, sok burt elfogtak és nagy zsákmányt is ejtettek. A Groblerskoof-dombrol is lekergették a burokat a síkságra, a melyet aztán az elesett burok teste fedtek.

Hosszu szünet után ma érkezett egy kis hír Mafeking felől is, a nyugati házértéről. Igaz, ez a távirat még az október 26-iki eseményekről számol be. De mivel újabb hír nincs, a Daily Mail szerint tény, hogy az angolok e napon visszaverték az ostromló burokat. Juobert tábornok visszavonulását is jelenti egy pietermaritzbergi, ezelőtt négy nappal keltezett távirat. Ez a visszavonulás Golenso fölszabadulását jelenti és a burok ladysmithi vereségének (?) a következménye.

De hogy magyarosodunk!

nov. 9.

Ki ne emlékezne a brunóczyi kastély kísérteteire, a mik nemcsak hazánkban, de a külföldön is sok galibát okoztak.

Érdekes ez az eset a magyarosodás szempontjából, mert a kiket ez ügyben kihallgattak, azok egy kukkot sem tudnak magyarul.

A brunóczyi kastély a lapok szerint özvegy Giczy Sándorné és báró Mednyánszky Dénesné, valamint ennek fia birtokában van tehát a férfiak és nők részéről egyaránt régi és kifogástalan magyar vagyonos családok az urak Brunóczon és mégis mit láttam a kihallgatásokról szóló jegyzéknyv fele közleményekben:

Witwár József, uradalmi tisztartó. Beszél németül és tótul. Az uradalomban van 1877 óta, tehát 22 éve;

Witwár Józsefné angol születésű; beszél németül, tótul és angolul; de természetesen, ha férje nem látja

szükségét a magyar nyelvnek. magyarul ő sem tud.

Frieml Ludmilla, beszél németül, tótul, francziául és angolul.

Czibih Vendel műkertész, beszél németül és tótul, az uradalomban 18 éve van; különben született 44 év előtt Vág-Ujhelyen, Magyarországon, de magyarul nem tud épugy mint felesége, a ki szintén csak németül és tótul beszél.

Paschittni István, uradalmi vadász, beszél németül és tótul, szolgálatban van 14 éve.

Hornvánszky Ferencz uradalmi kocsis, beszél németül és tótul.

Halász Péter kertészsegéd. Magyar neve daczára és annak daczára, hogy 8 éve van az uradalom szolgálatában csak tótul beszél.

Ivanovszky István kertészsegéd; az uradalom szolgálatában 9 év óta van és csak tótul beszél.

Ennyi kihallgatott uradalmi alkalmazotton kívül csak két szobaleány van, a ki magyarul is tud, de a többi, — ezek között maga a tisztartó is, — nem találta érdemőssnek megtanulni a magyar nyelvet, s a régi magyar nemes családokból álló uraság nem találta szükségesnek ezt évtizedek óta megkövetelni, vagy olyanokat alkalmazni, a kik legalább magyarul is tudnak.

Ez az indolenciája a magyar birtokos osztálynak pedig majdnem általános és roppantul megnehezíti a magyarosodás munkáját.

Hiába buzgólkodnak az egyesületek, hiába igyekeznek az államhatalom, a kormány és az iskola; ha a tótok, oláhok, rácok azt látják, hogy még a magyar uraknál is boldogulnak a magyar nyelv tudása nélkül, sőt ellenkezőleg, ezek az urak tanulnak meg a kedvükért tótul, oláhu, ráczul vagy legalább

németül: bizony-bizony nem lesz foganatja az iskolának, nem lesz foganatja a leghazafiasabb lelkesedésnek sem.

Hiszen az iskola annyira, a mennyire megteszi a maga kötelességét. Nevezett műkertész urnak kis leánya is beszél a közlemények szerint magyarul. Magunk is tudjuk, hogy a felvidéki iskolában annyira, a mennyire magyarul is tanulnak a gyermekek és tudnak már magyarul is köszönni, sőt esetleg egy-egy verset is elszavalni, de mit ér ez mind, ha hazajöven családi körében soha sem hall magyar szót, sőt távolabbi környezetében és magában a kenyéradó kastélyában is alig jó ilyen fülébe; ellenkezőleg azt látja, hogy még olyan magyar helyen is, mint a Mednyánszkyak, Giczyek kastélya, egészen felesleges magyarul tudni, mert a legmagasabb és kevésbé magas, de szintén jól dotált állások betöltői, valamint a cselédség is teljesen koldogul a magyar nyelv tudása nélkül. Az életben környezetében sehol sem látja a magyar nyelv szükségességét vagy szupremációját s így nagyon természetes, hogy rövid idő alatt azt a keveset is elfelejti, a mit az iskolában magyarul tanult.

Hát ez nagyon, de nagyon szomorú dolog.

És mi azt hisszük magunkról, hogy mindannyian jó magyarok vagyunk, pedig csak — lehetnének azok!

Apróság.

Irma: Mikor mégy férjhez?

Ella (megdöbbenve): Férjhez? Ki mondta hogy férjhez akarok menni?

Irma: De hisz eljegyezted magadat!

Ella: Hát mi köze ennek a férjhezmenéshez?

— Érettetek! — mondotta nekem. — Szeretsz uraskodni, — mint szegény nagyapád, azt akarom, hogy legyen majd miből.

A zöld kofferen ült s ma is látom csüggedt tekintetét, görnyedt alakját és hogy pereg le öszülő szakállába két csep köny. Anyám vigasztalta s védett engem.

Nem baj! Hagyd el János! Majd megsegít bennünket az Isten. Nagy fiu már, majd gondot visel ránk. Ugye édes fiam?

Éllicizáltak bennünket. Jóformán csak ez a zöld koffer maradt s elfért benne mindennünk.

Küzdelmes ezteendő volt azok! Szüleim néhány évig nagybátyámnál húzódtak meg. Honkát feleségül vette egy derék ember, — szegény leánynak is akad párja olykor. — Sógorom huszártiszt volt, s mivel másként nem nősülhetett volna, letette az uniformist, lett belőle vasutas. A két öreg aztán nálunk élt, segítettek takarékoskodni s a bányászor egy vonat berobogott az állomásra, édesanyám mindannyiszor elsőhajtott hátha megjött a fiam!?

Engem meg kalapált azalatt az élet, míg végre emberré kovácsolt.

Hej, gyakran eszembe jutott az a zöld koffer, a mint apám ott ül rajta, görnyedten.

Testvérem írta néha, hogy soha ki nem nyitják ő előtte az öregek, csak olyankor rakosgatnak benne, mikor ketten vannak. „Ahány levelet irsz haza, az másnapra feltűnik, hasztalan keressük, bizonyosan a zöld kofferben van.“

Megesett néha, hogy a sógor öszezördült apámmal. Hogyne! Hisz nem olyan könnyű az élet falun sem. Például: néhány hold földet bérelt a sógor, hogy krumplit vessenek belé, felibe. Apám, ki annak idején már megjárta, olyasmibe kapván, a mihez nem értett, — váltig ellenezte, de a sógor makacsodott s lám kiszült, hogy neki, már mint apámnak volt igaza. Tizenöt zsák krumplit adtak, a vetéshez (sógorom azt állította, hogy megterem abból 70-80 zsák), fizetni kellett a napszámot kapáláshoz, tölteshez, szedéshez — és termelt harminczhat zsakkal! Abból tizenyelez a felesé. Így aztán a Dárius kinese nem elég! A sógor mentegetőzött, hogy ilyen rossz termésre kiszámíthatott?! Apám erősitette, hogy megmondotta ő előre! Szórá a vége az lett, hogy a két öreg leült a zöld kofferre s ott busultak Az övék:

„Ha látnád“ — írta levelében a testvérem — „milyen megható az, mikor arra a kofferre menekülnek! Ha édes apa ráül, édes anyánk rögtön melléje telepedik és olyan kicsinyeknek, olyan elhagyottaknak látszanak, beléfaesarodik a szívem. Nem győzünk könyörögni nekik, hogy keljenek már föl onnan.“

... Most hát ide került, nálam a zöld koffer

Hogy mi volt benne.

A kis fiam is roppant kíváncsi rá, éppen mint én annak idején. Majdnem megmutattam neki. De jobb ha majd ő maga nyitja ki egyszer, mint édes apám, mint én akkor, a

mikor én nem leszek. Ki tudja, hátha valaha nekem is bele kell raknom mindazt, a mit a fiamra hagyhatok. Most, egyelőre, mesék állanak benne.

— De hát mi volt a kofferben? — kérdeztem.

Minden. Telis tele volt szeretettel. Ma is tele van még.

Legalul van nagyapó holmija: néhány ruhadarabja, a borotvája, egy rakás papiros, pörös okmányok.

Aztán a mi dolgaink, a mit édes anyánk őrzött. Egy-egy fűrt hajamból s a testvéreméből, kis ingecskeink, főkötők, az ezüst csörgetyü, melylyel pályáskorunkban játszhattunk, néhány üres orvosságos üveg, első iskolai bizonyítványaink, az első ujesztendei gratulációink, később leveleim, mind, mind Anyám menyasszonyi fátyola, egyfömb atyám mentéjéről. Egy imádságos könyv. Egy száll a feleségem menyasszonyi koszorujából s a kis fiam szöke haja.

Most pedig én pakolok belé.

Már benne van a fiam első pár cipője, melyben járt tanult. Hogy botorkált! Minduntalan a karomba hullott! Végre járt, futott is. Hogy sirt a feleségem! Milyen boldogok voltunk. Megtanítottuk járti! Hogy egyszer majd ő is elmeheessen tőlünk!

És hátha majd egyszer én is ezen zöld kofferen ülök a feleségemmel s lessük öregem görnyedten, kicsik leszünk és úgy lessük, mikor jön a fiam, a ki nagy lett, hogy odaadjuk neki a kulcsot.

NAPI HIREK.

Debreczen, november 9.

4.

Ez a szimpla szám itt fönt azt jelenti, hogy még csak négy rövid napokig álli fenn a világ, ebben az ügyben különben egyik piresi ismerősömtől a következő levelet kaptam:

Tisztelt polgártárs!

„Itt minálunk hire jár, hogy öt nap múlva elvész a világ. Falunk minden lakója nemre és fajra való külömbiség nélkül iszonyu rettegésben van. Hallottuk hogy az idej meleg alkalmával Debreczen igen szépen védekezett a hőségellen, most hát tudni akarnók, hogy micsoda óvintézkedéseket léptet életbe, hogy megakadályozza a világ elpusztulását, meg egyáltalában minő érzelmekkel fogadja e hirt Debreczen.”

E levélre a következő választ küldöttem! Polgártárs!

Az óvintézkedésről még fogalmam sincs. Annyit tudok, hogy a főmérnök két napig Budapesten időzött s budapesti utja alighanem összefüggésben áll e kérdéssel. De erről majd később.

Ami pedig városunk egyes lakosainak mostani érzelmeit illeti, álljanak itt a következő adatok:

Anyakönyvvezetőink most egyebet sem tesznek, mint éjjel, nappal házasságkötésben utaznak. Férjhez megy minden leány, megházasodik minden legény, mert 4 nap múlva vége lesz a világnak.

A tőkepénzesek, kik eddig úgy szorongtak az aranyaik között, mint a heringek a hordóban, — hihetetlen módon pazarolják a pénzt. Sampányerben fürödnek, rózsaoilajjal kenik a hajukat s a legeslegfinomabb kasmirkendőkkel törülköznek, — mert öt nap múlva vége lesz a világnak.

A falusi legényeket, a kik itt iszogálnak az armaddiában, mind hazaeresztik. Azok már civilizáltnak, duhaj nótákat énekelnek. mert 4 nap múlva vége lesz a világnak.

Ezt azonban a háziurak tagadják. De mind azon van, hogy eladja a házat, Hogy miért ez nyilván való.

A legsúlyosabb betegek is mind elhagyják betegágyukat. Négy napig itt nem hal meg senkisé. Hiszen négy nap múlva ugyanis elpusztulnak mindannyian.

A hivatalokból a nyulas laposra hordják az aktákat. Alighanem máglyát akarnak rakni belőlük, hogy az aktákból csak a pernye maradjon, mire a novemberi gyászóra üt.

A szegény emberek pedig hihetetlenül esóválják a fejüket s azt mondják:

— Nem lesz vége a világnak, se a nyomoruságnak. Eb, aki hiszi!

Kronikás.

— **Személyi hír.** Rásó Gyula kir. tanácsos alispán ma délelőtt Szoboszlóra utazott. Utazásának célja, a hosszúság és érdeműs szolgálata után nyugalomba vonuló ottani közigyám, Tóth István helyének betöltése, illetve a választás utján betöltésnél való jelenlétel.

— **A közvilágításra pályázók kaucziója.** Mikor a közvilágításra hirdetett pályázatok lejártak, említettük volt, hogy a pályázók között van a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság is. Ecseteltük volt annak idején a pályázók föltételeit és statisztikai összehasonlást közöltünk rólok. A pályázatok sorsa

közeledik a végmegoldás felé, mielőtt azonban a végső döntés bekövetkeznék, minden pályázónak tekintélyes, a vállalat nagyságához mért kauczióval kell biztosítania ajánlatának komolyságát s a döntés által esetleg reá háruló köteleesség teljesítésére a képességet. A kauczió 50,000 frt, melyet a városi házi pénztárnál kell letétbe helyezni. A vállalkozó, mely e tekintélyes összeget elsőként deponálta a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság által ma a házi pénztárnál lefizettetett.

— **Csokonai emléke.** A Csokonai Kör e hó 16-án, mint Csokonai születése napjának előestélyén tartja ez évadban első felolvasó-disztesztélyét a Bika szálló disztermében. A műsor felette érdekesnek ígérkezik. A jelenleg szabadságon levő Széll Farkas elnököt helyettesítő Geressey Kálmán alelnök tart érdekes megnyitó beszédet, mely után dr. Gulyás István irodalom-történeti tanulmánya következik néhai Wessprémy Istvánról, Debreczen egykori tudós és nagy híri orvosáról. A műsorban dr. Vértessy Gyula fővárosi s. tanfelügyelő is szerepelni fog egy szép novellával. A zenét Rác Károly zenekara szolgáltatja s a Petőfi-Dalkör és a debreczeni dalegyüttes is részt vesznek benne Csokonai dalok éneklésével.

— **Csiky Lajos felolvasása.** Főiskolánk ez idej rektor-professzora Csiky Lajos hitanár kedden este (nov. 14) 6 órakor a Jogás és Tisztviselő egyesület helyiségében; »A vallás és az emberszeretet a fogházügy szolgálatában« cím alatt felolvasást tart, melyre az egyesületi tagokon kívül az érdeklődőket is szívesen látják. Igazán dicséretes dolog, hogy a rektor-professzor az ily emberbaráti ügyek munkálásában is vezérszerepre vállalkozik.

— **A kisipar érdekében.** A hadseregnek való szállítások terén újítást honosítottak meg, mely kétségkívül közelismeréssel tállalkozik. A kisipar számára fentartott szállításokat ugyanis többé nem a hadügy-miniszterium, hanem a magyar és osztrák kereskedelmi miniszteriumok fogják elintézni. Már 1900-tól fogva kisiparosok ajánlataikat annál a kereskedelmi és iparkamaráknál tartoznak benyújtani, a melynek területén laknak. — A szállításokban csak olyan mesterek vehetnek részt, kik az iparhatóság iparengedélye alapján, az illető ipar gyakorlására jogosítvák. Az új rendszer célja az, hogy a szállítások kiadásánál elkerüljék mindazokat a surlódásokat és panaszokat, melyek az eddigi rendszer mellett előfordultak.

Az új rendszer inaugurálásában hathatós része van Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek, a ki a régi rendszer reformálására vonatkozó törekvését a parlamentben jelezte.

— **Elfogott csizmatolvajok.** Megirtuk tegnapi számunkban azt a nagy csizmatolvást, melyet özv. Varga Józsefné kárára a szövati úton követtek el. Megirtuk azt is, hogy a mezőrendőrség a leszélesebb körben indította meg a nyomozást, táviratot intézett a közeli községekhez, azonkívül a külsőségeken is tartott nyomozást. Az erélyes nyomozás eredményre is vezetett, mert, mint értesülünk a tolvajokat a földesi csendőrok már elfogták s erről a helybeli rendőrséget szószavú táviratban értesítették is.

— **Drágul a czipő.** A mint szaklapból olvassuk a czipő részek mindenfelé erősen drágulnak s e miatt aztán természetesen a kész czipő is drágább fog lenni a mi épenséggel nem vigasztaló így tél kezdetén a mikor drágul a cukor, a petroleum a fa. Szóval nehéz élni.

— **Az megrendszabályozott Karácsonyfák.** Az örökzöld karácsonyfák sem kerülhetők ki sorsukat: a rendelettel való gondoskodást. — Ezentul nem lesz szabad mindenkinek karácsonyfát árusítani. A földmivelésügyi miniszter ugyanis szigorú büntetés terhe alatt elrendelte, hogy mindazok, kik fenyőkarácsonyfát árusítanak, a jogos szerzésről hatósági bizonyítványt tartoznak kiállíttatni s azt maguknál tartani, hogy mindenkor ellenőrizhetők legyenek. A miniszter rendelete nagyon heves; de szigorúan végre is kell hajtani, mert a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg tapasztalás szerint, gonosz kezek nagy pusztításokat szottak tenni nemcsak az erdei fenyőültetvényekben, hanem a diszkeretekben is.

— **Elvert anyós** Ádám volt a világ legszerecsesebb férj, mert nem volt — anyósa. Anyós vizezet csinálni manapság a legnagyobb banálitás ugyan, de mikor vannak még anyósok, a kik kotnyeleskedésükkel sok zavart csinálnak. Kovács Miklós munkás egész rendben meg volt a feleségével, hanem az anyósa egyre ott sottenkedett a házában, mikor ő nem volt otthon és bevádolta a leánya előtt a férjét, hogy ilyen-olyan ember az s hogy legjobb lesz, ha mielőbb otthagyja őt. Az asszony mindannyiszor elmondta ezt az urának s Kovács meg is hagyta az anyósának, hogy kerülje a házat, mert nem áll jól magáért, ha egyszer véletlenül ott találja. A véletlen már egy néhányszor bekövetkezett de a férj röstölte mégis felesége anyját tetteg bántalmazni. Ma délbén hasonlóképp ott volt lakásán az anyósa, mikor hazajött. A felesége sirt. Elmondta hogy az anyja bántotta, mert nem hajlik a szavára. Kovács most már nem bírta türtőztetni haragját és megadta anyósának azt, mit megérdemelt. Az anyós szinte örült annak, hogy veje elverte szaladt a rendőrséghez, de aligha fogják a vőt elítélni, mert igazza volt, mert ő akarta minden áron az ő békés családi életüket oktanul megzavarni.

— **Tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 11-én szombaton délután 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollégiumban, a melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Gyanus ebek kirtása.** Megirtuk volt a mult hó folyamán, hogy Klein Mórész elepi tanyáján egy, állítólag veszett kutya két gyermeket, kiket azóta felszállítottak a Pasteur-intézetbe, továbbá a tanyán levő kutyákat és macskákatis megmarta. A rendőrség határozata szerint a megmárt kutyákat és macskákat ki kell irtani s a hivatalos kivégzés holnap délelőtt lesz az elepi pusztán melyre a rendőrség részéről Jó Kovács Lajos mezbiztos fog kimenni. — Lészen tehát az Elepen ilyenformán a kutyáknak és macskáknak ő nagy veszedelmök.

— **A télies estek unalmát a színház után** a szórakozni vágyók a logkellemesebben tölthetik el, ha meghallgatják a Gömöri L. által uagy szakértelemmel vezetett Corsó kávéházban működő női zenekart POMPÁSAN JÁTSZANAK s a debreczeni közönség annyira megkedvelte őket, hogy most már előkelő hölgyek is szívesen hallgatják e nagyon kellemes különleges zenekart.

— **Megint Neukom.** A Salamon Ella tragédiájáról hírhedté vált kuffuro Neukom ismét beszéltet magáról. A mult hét óta ugyanis Pécsen van s mintán előbb magán-

körökben mutatta be hipnotizáló ügyességét, majd a pécsi kaszióban nyilvánosan produkálta magát. A mutatóványok, — mit a pécsi lapok írják — csodák voltak. Neukom négy leánnyal kísérletezett s miután az ösmert mókákat végig játszatta velük, például a vizes pohárból pezsgőt szuggert, a mire szeszizgalom s némi dülöngés következett, végül az az ötlete támadt, hogy egy David Ilonka nevű úri leányra, miután elaltatta, parancsolólag reá kiáltott:

— Az édes anyja áll előtte, beszéljen vele!

Dávid Ilonka erre először örvendezve tárta ki karjait s fölkiáltott:

— Édes jó anyám!

De a másik pillanatban már erős zokogás fogta el. Görcsösen, sőt feldokolva sirt s néhány másodperczig az egész közönség ijedten és tanácstalanul nézte a kínos vergődést. Neukom, ki rögtön észrevette, hogy ismét nagy bakot lőtt, mert, úgy látszik, fájdalmas lelki sebeket érintett, hirtelen fölakarta ébreszteni a leányt, de ez csak a második, harmadik kísérletre sikerült neki.

Ezért aztán, de meg egy régebbi miniszteri rendelet értelmében a pécsi hatóság eltiltotta Neukom urat a nyilvános hipnotizálástól s így azóta csak a legszűkebb körben produkálhatja csodás mutatóványait.

— **Tolvaj cseléd.** Hütelén cselédje volt Mile Mihály Rácsi Lászlónak. Nemesak hogy az esztendőt nem töltötte ki nála, hanem mikor megszökött még gazdája bárány bőr bundáját is magával vitte. A rendőrség a hütelén cselédet, ki a tett elkövetése után megszökött, mindenfelé körözteti.

— **Zár alól feloldott község.** A közeli B. Ujfalu község előljárósága, ma átiratilag értesítette a városi tanácsot, hogy mivel ott a sertés vész megszűnt, a község az elrendelt zár alól feloldatott s a sertés vásárok a mai naptól kezdődve megtarthatók.

— **A kereskedelmügyi miniszter Fiumában.** A magyar kereskedelmügyi miniszternek fiúmei látogatásáról a következőkről értesítenek bennünket: A kikötő építkezés megtekintése után Hegedüs miniszter, Szapáry gróf kormányzó, Csörgeő Gyula államtitkár, Ludvig Gyula, a magyar államvasutak elnöke, Kelenyi, Mándy, Szerényi miniszteri tanácsosok, Marx János igazgató, ruttkai Ráth Péter országgyűlési képviselő, Geduly, Vértessy, Gonda osztálytanácsosok és Hollán dr. miniszteri fogalmazó kiseretében a Pfau féle udvari desztilleriába ment, a hol a két főnök fogadta az előkelő társaságot. Pfau J. üdvözlő beszéde után a minisztert a gyári helyiségekbe kísérték. Ezután a desztilláló és tisztító helyiségeket, majd a gyári síneken keresztül menve a hitelítő helyiséget és az érsre szánt konyak raktár helyiségét tekintette meg a miniszter. Sorra jöttek aztán a töltő, adjusztáló és csomagoló helyiségek. Föltűnést keltettek a fölállított töltőkészülékek, a melyekkel 15 perc alatt 600 üveget megtölteni, dugaszolni adjusztálni és slesomagolni lehet. A társaság ezután villásreggelihez ült s ekkor alkalma volt a konyak jó minőségéről meggyőződést szereznie, a mi tényleg általános dicséretben is részesült. A miniszter a tulajdonosokkal a konyak par fölvirágzására koczintott. Aztán azt kérdezte Javovicz József gyárigazgatótól, hogy mekkora a konyakraktár. — Körülbelül ötszáz ezer liter, kegyelmes uram volt a felelet. A miniszter a következő szavakkal bucsuzott el: „Örvendek, hogy Magyarország ezen a téren is olyan haladást tett, hogy nemesak a konyakbehozatalt redukálja, hanem a külföldi piacon is elismerést vív ki.” „Jó szerencsét” szavakkal bucsuzott el a miniszter az irodai személyzettől, zúgó éljenzés által kísérve.

— **Nincs szükség téli kabátra.** Egy csillagász kijelentette, hogy a légáramok jelenlegi iránya következtében remény van arra, hogy az enyhe időjárás még sokáig eltart, —

sőt a télen is megmaradt. — Az enyhe tél különben már 1896. óta állandó és a meteorologia tényleg ki is mutatja, — hogy az ily meleg téli időjárás több évi cikluson át szokott tartani. Így például feltűnő enyhe tél volt 1841—1845 ig majd 1850 től 1852 ig. Tehát nincs szükség téli kabátra ugyisintén a fa és kőszén árának fel emelésére sem.

— **A rendőrkapitány és a szobacicza.** Kipirult areczsal lép be egy csinos kis szobaleány a rendőrkapitány elé:

— Kérem nagyságos, N. N. asszonyom pofon ütött. Tudom, hogy a törvény úgy szól: Ö. frt egy poff, és én kívánom is, hogy asszonyomat megbüntessék.

— De hát, miért vághatta asszonya magácskát pofon? — Hát volt e szive ily szép kis arezoeskát megütni? — kérdé a kapitány részvétellel.

Hohó, hogy neki bátorkodott e hízog beszédre a kis szobacicza, és csipőre tett kezekkel kecsesen odaállt.

— Pofon ütött, mert nem hagyom magam szekirozni, Azt akarja a nagysága, hogy én rab legyek és összeszidott, mert értem jöttek az udvarlóm és én megvendégeltem őket.

— Oh, azok a boldog udvarlók. Aztán ugye, azért is volt oly mérges az a nagysága mert az ő kenyere, bora és sonkája fogyott tán? — és nagyot csipentett a kegyes rendőrkapitány a leány piros arczáján, biztatóan hunyorgatva szemével.

Persze annak sem kellett több. Vigán elesevagte, nagyokat kacagva közbe-közbe, mily ügyesen hozott ki még süteményt, sőt befőtöt is.

— Este pedig odasompolyogtam a szekrényhez és kivettem belőle egy selyem derakát, abban tánczoltam egész este. Bizony nagyságos ur, ha ebben látott volna, még akár jobbat is csipentene arczomon.

— Hm, válaszolt a rendőrkapitány, egyre közeledve a helyre kis leányhoz. — És melyik kis arezoeskát vágta meg, hadd czirogassam meg egy kicsit.

— Ezt — mondotta jobb arczát negédesen odanyujtva a kedves szobacicza.

De ni-ni, mily haragos letta a rendőrkapitány arca! Csittesatt! egy két pofon és anyi éles sikoltás, — utána egy dörgő hang:

— És most takarodj haza és mond meg asszonyodnak, hogy öt forintra büntetem meg máskor ha még egyszer meghallom, hogy csak egy pofont ad, ily raffinált, szemtelen nyelven cselédnek mint te vagy.

Ebben a történetben az a sajnós, hogy — Temesvárt történt.

— **Találtatott.** Találtatott egy értékes briliáns gyűrűről kiállított zálogcédula. Igazolt tulajdonosa a rendőrfőkapitányságnál átvetheti.

— **Ingyen egy sorsjegy** mély 6 huzásra szól kétszáz ezer korona fő- és számos melléknyereményvel mindazoknak, kik legalább 5 frt árut vásárolnak Schwartz Dániel üzletében a Bika épületében, hol a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére kaphatók, u. m. csakis valódi tajték pipák, tajték és borostyán szipkák, valódi ezüst fogantyus ebfen botok, dohányzó asztalok, pipaványók, szivar, pénz, és dohánytárczák, sakkok és dominók nagy választékban és igen jutányos árakon.

Színház.

HETI MŰSOR.

Pénteken, november 10-én „B” bérletben Julius Caesar. Tragédia.

Szombaton, november 11-én „C” bérletben Báránykák. Operett.

Vasárnap, november 12-én délután Aranylakadalom. Este bérletszünetben ujdonságul a Bolond. Operett.

Hétfőn, november 13-án „A” bérletben a Bolond.

Kedden, november 14-én „B” bérletben a Bolond.

Szerdán, november 15-én „C” bérletben a Bolond.

A létért való küzdelem.

Jól eső érzéssel tapasztaltuk az este, hogy a debreczeni közönség a komoly, társadalmi kérdéseket bolygató színművek iránt is tud lelkesedni. Sardou darabja csaknem felt ház előtt került színre s a nagy számu közönség mindvégig figyelemmel kísérte a különben érdekes színművet. Érdekes a mű, a mennyiben egy darab életet akar elének tární, elének is tárja a maga undokságban, visszataszítósgában. Csak az a hibája, hogy az az undok játék, mit bemutat, koránt sem a létért való küzdelem, hanem inkább a nagyravágyás, a ragyogás, a hatalom elnyerése miatt elkövetett rut bünök halmazata, már pedig a bünhalmozás szerintem nem küzdelem! Sardou rajolni akarja a felsőbb tizezrek közé felkapott parvenü állítólagos küzdelmeit a létért, de hát ez nem a létért küzd. A létért való küzdelem nem az mit ő mutatott, hanem az az iszonyu tusa, mit az a nyomorult pária küzd végig a napi kenyérért a betevő falatért! A felsőbb tizezrek létért való küzdelme, ugy a hogy azt Sardou elének állítja, nem egyébb mint fokozatos bünök láncolata, mely ben az egyes lánc szemek mindig nagyobbak és nagyobbak lesznek! Ezt láttuk mi a Sardou tegnapi darabjában s nem azt az iszonyu, de minden borzalmat mellett is nemes küzdelmet, mit a létért mindannyiúnknak folytatnunk kell. Sardou nem ezt adta elének, mindazonáltal a mit elének ad, az érdemes a gondolkodásra, érdemes a figyelemre, mert van benne némi igazság!

A mi az előadást illeti, az általában megérdemli a jó közepes nevet. Komját hya főszereplő, feladatát, ha azt a hatást vesszük, a mit a közönségre tett, sikerrel oldotta meg, ellenben ha azt nézzük, hogy mennyi igazság volt alakításában, már nem mondhatjuk, hogy sikere teljes. Először is hiányzott alakításából sokhelyen a festő erő, hangjával a mely pedig nagyon is képes volna rá, nem tudott színezni, sok helyen hadart, máshol pedig szükségtelen pathosszal szavalt; játéka is hagyott fenn kívánni valót, de legnagyobb hiányát éreztük az arczjátékna k, az érzelmeknek arczon való visszatükrözése merőben hiányzott nála, mert az, ha felrántja a laka i szemöldökét, még nem arczjáték; kifogás alá esik továbbá a II felvonás utolsó jelenetében a függöny legördülése előtt való gunyosan nevető arczkifejezése — ezt elhagyhatta volna, már csak az igazság kedvéért is. Tagadhatatlan jó jelenetei is voltak s a negyedik felvonásban feladata magazlatára emelkedett, itt igaz volt. Komját hya a herezegő szerepében sok helyen nélkülözta az erőt, sok helyen színtelen, gyöngye volt, ugy hogy önkénytelenül kerestük benne azt, aki már előttünk is Fedorát, Magdát, meg Delillát játszotta. A maszkirozása ellen is van kifogásunk, nagyon is fiatal volt. Szacsavay teljesen betalálta magát szerepébe s nagyon jó alakítást nyújtott. Ugyanezt mondhatjuk Tanayról is, ki a legapróbb részletekig kidolgozott, helyes felfogásu játékot tárt elének. Bart ha is jó volt, a különbözö érzelmeket, melyek hol építve, hol rombolva ragadják meg szívet, remekül tükröztette vissza. Szabó Irma és Fáy Flóra elég jók voltak.

Külföld.

A czári pár látogatása.

II. Miklós császár és neje, Darmstadtból hazautaztak Potsdamba érkeztek II. Vilmos német császár látogatására. Ez a látogatás politikailag nagyon is mozgalmas időbe esik és így természetes, hogy világszerte azon tündökölnék a diplomaták és a kabinetek, hogy különös politikai jelentőség is tulajdonítható-e neki? Ugy véljük, hogy magában véve az a tény, hogy a császár a jelen politikai viszonyok közt látogat el Potsdamba, eléggé arra, hogy azt elsőrendű politikai eseménynek tegye.

Ha eltekintünk is attól, hogy a czár külügyminisztere kíséri és hogy Vilmos császár Hohenlohe kancellárt Potsdamba rendelte, elég arra utalnunk, hogy a czárnak mai potsdami látogatását rövidesen fogja követni a német császár utazása Angliába, a mely most minden erejét délfrikai ellensége ellen kénytelen megfeszíteni. Angol részről tehát igen természetesen azt igyekeznek terjeszteni, hogy a potsdami látogatásnak semmi politikai jelentősége nincs.

A hatalmak

mozgólódása e közben egyre élénkebb lesz. Semlegességet tanúsít ugyan mindegyik a transzváli háborúval szemben, de egyik-másik alig várja, hogy rekompenzációt kérjen Angliától valahol Ázsiában, a mi által természetesen nagy zavarba hozná Angliát, a mely most nagyon le van kötve a bur háború miatt. Londoni hírek szerint a szárazföldi hatalmak Kína fölösztálásának a tervével foglalkoznak, a terv azonban Amerika vonakodásán meghiúsult. A hír nem igen lehet igaz, talán London félelmében van a forrása is, de mutatja, hogy az angolok félnek tőle, hogy a hatalmak valahogy mégis gondolhatnak ilyen tervre is.

Erdekes, ha igaz, nagy jelentőségű az a berlini diplomáciai körökben elterjedt hír, hogy Anglia a Számoa-szigeteket átengedte Németországnak rekompenzációképpen azért hogy semleges maradjon.

A czár potsdami s a német császár windsori látogatásaitól éppen ezért nagy dolgokat várnak, mert e két látogatásnak nagy politikai jelentősége kétségtelen.

A francia kamarákat

november 14-ére hívták össze. A képviselőház mindenekelőtt a budgetet fogja tárgyalni s azt hiszik, hogy ez nem fog valami nagy nehézségekbe ütközni. A Meline párti Codet indítványt ad be egyik első ülésen az általános amnesztiáról, míg a radikálisok indítványozni fogják, hogy Mercier tábornokot a Dreyfus-pörben tett hamis eskü miatt vonják felelősségre. A kamara előtt még Dupuy-kabinetje idején már volt hasonló javaslat s a képviselőház akkor nem vetette el a javaslatot, csak elhalasztotta a rennesi tárgyalás végéig. A radikálisok most újra megteszik a javaslatot, a mely, mint általánosan hiszik, most nagy vihart fog előidézni.

Törvényszék.

A mócsai emberkínzók.

Komáromból írja tudósítónk: Kovács főpanaszosnak tegnapi vallomása óta eddig nem merült föl érdekesebb momentum. A mai napon a többi panaszoszt hallgatták ki Kovács Istvánné, Varanka László, Vurcz Béla és Fervelszky József sorra elpanaszolták, hogy milyen emberkínzásokon mentek keresztül. A férfiak mind rabviselt emberek. Varanka legutóbb a millenaris kiállítás alkalmával Budapesten lopott egy órát. Vurcz Béla multjában szintén vannak sötét foltek. Fervelszky most is fegyházban ül s darócruhában, tegyházi öröktől kísérve bicegett a törvényszék elé. Meg se tudja már mondani, hogy hányszor volt becsukva. A mai tárgyaláson az ügyész kérdésére Vurcz Béla még azt is megmutatta,

hogyan kötötték guzba Mécson. Leült a bíróság elé a földre, maga alá huzta a lábát s úgy mutatta, hogyan kinyitják. Valamennyi panaszos határozottan beszél s ma is oly részleteket adtak elő, a melyek szavahihetőségük föl tesznek tanúságot. Monár Gedeon, Szabó szolgabíró és a többi vádlott erre a sok terhelő beszédre tagadással felelt, a mikor szembeállították a panaszosokkal. A tárgyalás most válik egyhangúvá. Délután a többi panaszosra kerül a sor, azután a tanúk következnék, a kik hatvanan vannak s talán más oldalról is megvilágítják az ügyet. Félégy óra tájban az elnök berekeresztette a tárgyalást, de előbb megkérte a törvényszéki orvosokat, hogy figyeljék meg a panaszosokat s megfigyelésük eredményéről tegyenek jelentést a bíróságnak.

Irodalom.

A törvény.

Olyan betű, a mely parancsol. Már Aristoteles megmondotta, hogy az ember társas lény. A társaság kötelező elve: a törvény. Minden népnek vannak törvényei, mihelyt néppé egyesült.

A törvények első egységes egészét, mindenre kiterjedő egyetemességét Egyiptom alkotta meg. Görögországnak törvényei nem voltak örökbecsűek. Rómának jutott a dicsőség, hogy a modern jognak alapját vette.

Énnél az éleseszű, higgadt, megmondott ösztartó, népnél fejlődött ki először a köznépek nagyobb mérvű tudata — s ezzel kapcsolatosan a törvények tisztelete. Intézkedéseiket már Julius Caesar össze akarta gyűjteni, de csak Justinianus hajthatta végre e nagyszerű tervét. Törvénygyűjteménye oly hatalmas, oly hecses, hogy Napoleon azt élesztette fel, midőn törvénykönyvet szerkesztett a francziáknak.

A legelső írott római törvényekről bőven és érdekesen szól a Nagy Képes Világ történet most megjelent 44. füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomai Gyula akadémikus. — Egy egy kötet ara díszes félbőrkötésben 8 frt füzetként is kapható 30 krajár. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiacóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) minden hazai könyvkereskedés útján.

Különfélék.

+ **Előkelően.** Ugyan, bankár ur, az unokája első nevenapjára már aranyórát vesz? Hát mit ad majd neki, ha férjhez megy?

— Mit! Egy toronyórát, a hozzávaló kas telylyal!

+ **A méz mint gyógyszer.** Több kiváló orvos véleménye szerint a méz vajas kenyérral teljesen helyettesíti a csukamájolajat. Ez az újdonság mindenestre kedves lesz mind azoknak, a kik ezt a kevésé izletes olajat nem szeretik. Az bizonyos, hogy a virágmézet nem becsülik ma sem valódi értéke szerint. A máj betegségekben laxatív, a szegényvérűeknek erősítő szer, bronchitisben, rheumában szenvedőknek a gyógyteát mézzel édesítve, e hatás előnyösebb s fokozatosabb. Álmatlanság ellen az estéli kávét vagy tejet mézzel fogyasztva igen jó hatású.

+ **A néger teheren születik.** Eddig azt hittük, milaikusok, hogy a néger feketén születik. Most, ha a The Lancet című orvosi lapnak hinni lehet, megváltozik a véleményünk. „Az igazi négerre — mondja a The Lancet — a mikor a világra jönnek, nem feketék, hanem rózsaszínűek, mint a fiatal patkányok és csak a harmadik, vagy negyedik

hónapban feketednek meg.“ Hozzáteszi még, hogy színüket az éghajlat adja meg és csokoládé színű barnaságukat nem szüleiktől örökölik. Tekintve, hogy errőfelé ritkán lát néget születni az ember, vegyük tudomásul a The Lancet kijelentését.

CSARNOK.

Egy hős szerelme.

— Elbeszélés. —

A krakkói királyi palota fényes termeiben nagy vigasság járta. Szólt a zene és ütemre lejtő alakok árnyai vetődtek a palota előtti holdvilágos tere. Poniátovszky László bált adott. Nincs annál ragyogóbb látványosság a földön. Megannyi remeklése a természetnek férfiban és nőben, a lengyel faj színe java együtt. Tánczokban, társalgásokban nemcsak francia chic, de lengyel előkelőség is volt.

A mosoly sose fajult náluk kacajjára, a bók sose hízogóssá.

Az aranyguirlandos, tánczterem jobb oldali alsó sarkában egy karcsú fiatalember állt kapitány-uniformisban, karjait keresztbe fonva. Mintha magára lett volna bagyvatva. — Vagy ő vonult vissza? — Révedezve nézett maga elé, majd katonás tartással közeledett Litvánia marsalljának szép leánya felé.

Sosnovszky Lujza igazi lengyel típus volt. Fényes, fekete haja közepén kettéválasztva simult picziny füleire. Ivezett magas homloka, csoda-nagy fekete szemek, melankolikus arc kifejezése: intelligenciáról és tiszta lélekről beszéltek. Eszrevehető örömmel indult tánczba a kapitánnyal. Egy sötét sem szóltak, de annál beszédesebbek voltak a pillantásaik. Az öreg Sosnovszky már nyugtalankodott a lánya miatt, de azért egy arczizma se moczcant, mert: kiabálni nem uridolog — szokta mondani, de csak nagy társaságban tartotta meg elvét. Mikor az ötödik forduló után Lujza végre leült, odaszólt neki az apja:

— Megtiltom, hogy kitüntesd ezt a kalandort.

— Koszciuszko kalandor?

— Igen, politikai kalandor. Ne érintkezzék annyit vele!

— Atyám, hisz ma este beszéltem vele először.

— Annál rosszabb, hogy mindjárt bátorított. Ott vannak a rangodbeli nemes lengyel lovagok... Különben otthon még beszélünk a dologról!

— Kisérd figyelemmel Lujzat — fordult hűgához a makacs arisztokrata. — Annak a semmiházi kapitánynak még meggyűlik velem a baja.

Lujza jól hallott mindent.

A mint az öreg marshall elkeveredett az urak közt, suttogva kérdezte nagynénjét:

— Miért mondta apa, hogy Koszciuszko politikai kalandor?

— Azt tudod, hogy Versaillesben járta a katonai akadémiát?

— Igen, nos?

— Ezalatt kétes politikai küldetése is volt. Talán kémkedett, vagy ilyesmit tett.

— Arra Koszciuszko nem képes — válasszolt Lujza szokatlan erőjével.

— Ugy látszik, csakugyan szerelmes vagy bele.

— Csak becsülöm, mint hőst.

— Egy lépés még és szeretni fogod a férfit.

— Mondd csak, miért semmiházi Koszciuszko?

— Istenem, miért? Hát azért, mert azon a kis mereczovszczynei birtokon is; a mi reá várna az egész család osztozkodik. A ki pedig szegény, az nulla.

Lujza tudta, hogy hiába vitakoznék, kér

dezni val
gatott.

Ked
fiatal aris
ment, le
az apai p
szokott l
sajátja.

Állat

Mir
azokat
amelyek
ról érde
dással fo
legközele
ról érde
azon vis
ken előf
gülések
nemcsak
élénk re
lan súly
hatóság
intézked
tenyészt
ben igaz
minthog
szóló l
ügyi kö
és nem
legnagy
nos eljá
tegség f
mint M
lott ugy
lat létsz
már eze
gek va
hogy a
két ke
máskén

A
már a
mulva
szüntet
rást fol
bíró vá
hatóság
jesztés
tanak
ges fel
máncz
határbe
dotta n
De ezz
volt a
juk ez
Istenne
közelm
hogy a
Gondol
korláto
hogy k
azért v
tán l
tőleni

A
jutott.
kódésé
lyeket
lett fo
hátterl
tott a
a szár
éslelő
gaköz
hozta
szünt
ország
közvet
szólít
követ
Szege
vább
Bács
ezen

dezni valója meg nem volt több, tehát elhallgatott.

Kedvetlenül ment egy-egy fordulóra a fiatal arisztokratákkal. Ejjéltájt már haza is ment, lefeküdt, de nyugtalanul aludt és reggel az apai parancsra azzal a megadással ment a szokott lezckére, mely a finom női felkek sajátja.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Állategészségügy-rendőri körzetek.

Mindenkor éber figyelemmel kísértük azokat az állategészségügyi mozgalmakat, amelyek városunk gazdaközönségét közelebb ről érdekelték és amidőn ma ismét ezen kérdéssel foglalkozunk, tesszük ezt azért, mert a legközelebbi jövőben Debreczen városát közelről érdeklő újítás lép életbe e téren. Ugyanis azon visszás helyzet, hogy távoleső határrészei ken előforduló egyes ragadós állati megbetegülések miatt az egész óriási határt elzárják nemcsak a gazdaközönség részéről keltett élénk recenszet az új intézkedések indokolatlan súlyos volta miatt, hanem minden egyes hatóság is érezte, hogy túl a rendjén szigorú intézkedése nemcsak a kereskedelmet és állat tenyésztést bénítja, hanem bizonyos tekintetben igazságtalan is, mert nem alapul egyében minthogy az állategészségügy rendezéséről szóló 1888 évi VII. t. cz. az állat egészségügyi közigazgatásban csak „községet” ismer és nem tesz különbséget a legkisebb falu és legnagyobb város között sem, úgy hogy azonos eljárás van előírva bármely ragadós betegség felmerülése alkalmával úgy Szováton, mint Mike-Péresen avagy Debreczenben. Holott úgy a gazdasági viszonyok, mint az állat létszám és a határ kiterjedése tekintetében már ezen példa szerint is oly óriási különbségek vannak, amelyek kétségtelenül teszik, hogy a foganatosítandó intézkedéseket is más ként kell életbe léptetni az egyik helyen és másként a másikon.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszterium már a törvény életbe lépte után rövid idő múlva érezte, hogy az aránytalanságok megszüntetésére szükséges, de csak palliatív eljárást folytatott, amennyiben a nagy határral bíró városok — ezek között Debreczen is — hatóságait felszólította, hogy tegyenek előterjesztést arra nézve, hogy milyen beosztást tartanak czélszerűnek a Kései marhavész esetleges fellépése idejére. Tudomásunk szerint Kálmanóczy Mórész mezőrendőrkapitány ezen határbeosztást olyan kifogástalan módon oldotta meg, hogy azt a miniszterium jóváhagyta. De ezzel csupán egy betegségre vonatkozólag volt a kérdés elintézve, azóta pedig, mint tudjuk ezen beosztás életbe léptetésére — hál Istennek — nem volt szükség. — Azonban a közelmúlt évek tapasztalata arra tanított meg, hogy a határbeosztás mégis nagy előny lenne Gondoljunk csak a sertésvész miatt elrendelt korlátozásokra, és azon felháborító tényre, — hogy közel fél évig ezen óriási terület csakis azért volt zár alatt, mert a Hortobágy pusztán 1 mondd egyetlen egy akol nem volt fertőlenítve.

A határbeosztás ügye azonban kátyuba jutott. Az egymást felváltó kormányok működését lekötötték azon nagy küzdelmek, melyeket kulturális és egyházpolitikai téren kellett folytatniok. A részletkérdések mindinkább háttérbe kerültek míg Darányi miniszter jutott a földmivelésügyi kormányzat élére. Az a számtalan intézkedés amely e férfiú ritka éleslátása is bámulatos érzéke folytán a gazdaközönség érdekében történt, mind közelebb hozta a törvény ezen anomáliájának megszüntetését és ez év tavaszán felszólított az ország területén 10 törvényhatóságot, hogy a körzetbeosztás iránt jelentést tegyen. A felszólított hatóságok illetve törvényhatóságok a következők: Szabadka, Hódmezővásárhely, Szeged, Debreczen, és Kecskemét városok, továbbá Csongrád, Pest, Sáp, Nagy Kun-Szolnok, Bács Bodrog és Szabolcs vármegyék. Debreczen város tanácsa teljesen átértve ezen kér-

dés nagy közgazdasági jelentőségét is igazán elismerésre méltó buzgalommal igyekezett a kérdést sikeresen megoldani és talált olyan módus precedendit amelyet a miniszterium közege is elfogadhatónak jelzett. Ezen terv szerint a város határa 10 állategészségügyi körzetre volna beosztva és pedig olyképen, hogy a Hortobágy pusztá 2 kerületet képezne, a város belterülete 1 kerület volna, a többi határrész pedig a többi 7 kerületet alkotná. A részletkérdések kidolgozása ismét Kálmáczhey Mórész mezőrendőrkapitánynak jutott, aki nagy szakértelemmel és avatott kezekkel vette munkába ezen rendkívül fáradságos munkát.

A kérdés ma új stádiumba lépett. Ugyanis Ausztria és Magyarország között létrejött kiegyezés a két állatforgalmat is új alapokra fektette, amely kiegyezés áldásos eredményét a mi városunk állatexporttal foglalkozó polgárai is megelégedéssel érezték. Az ezen kiegyezésre vonatkozólag 75.500 sz. alatt ez évi szeptember 23-án kiadott földmivelésügyi m. kir. miniszteri rendelet szerint oly községek, melyek 350 négyzetkilométernél nagyobb határral bírnak, fekvésükhöz és az ezzel kapcsolatos állategészségügy — rendőri biztosítékok mérvéhez képest esetleg kisebb állategészségügyi kerületekre is feloszthatók. Ilyen kisebb kerületi beosztások érvényesítésének lehetőségét, valamint ezen területek természetes határait a szerződő kormányok esetéről esetre fogják megállapítani. — Az ilyen felosztás egyedül a ragadós tüdőlobot illetőleg nem érvényes.

A határfelosztás fontossága abban áll, hogy állatforgalmi tekintetben csak ott történnek korlátozó intézkedések, ahol valamely állati járvány fellépett, a többi határrész nem lesz zár alá helyezve. A földmivelésügyi kormány az elismerésre méltó buzgalommal törekszik arra, hogy ezen határbeosztás előnyeit az érdekelt városok mielőbb élvezzék s a mint értesülünk ezen czélból a legközelebbi napokban városunkba érkezik L e s t y á n s z k y miniszteri tanácsos a határbeosztás végleges berendezésére.

Mi csak azt óhajtanók, hogy a határbeosztás mai javaslat alakja némi módosítást nyerne, amely módosítás a kereskedelem igényeinek sokkal inkább megfelelné. Az volna ugyanis a javaslatunk hogy a külsőségek beosztásának érintetlenül hagyásával a város belterülete 3 részre osztatnék fel, t. i. a piac utcai vonalat vennék első osztó vonalnak s ebből kiágazólag a Szent-Anna utcai és diószegi uti vonalat második osztó vonalnak. — Ezen beosztás rendkívüli előnyöket nyújtana sertésvész esetén, de igen jól beválna a lovak takonykórja esetén elrendelendő intézkedések nélkül is. Főelőnye azonban, hogy a hizlaló telepeket két kerületbe osztaná, amely előny az egy kerületbe sorolásnál elesik, de amely nagy jótétemény volna a hizlalókra komoly napok eljöttével.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég — jelentése. —

Debreczen, november 9.

Kész áru 5 magasabb

Okt. buza	8.34—35.
Okt. rozs	6.70—75.
Októberi zab	5.18—20
új tengeri 1899	5.03—05

Állatvásár.

Kőbányai sertéspiac. november 8. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli) — kr. Közép (páronkint 300—340 kg. sulyban) — kr. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 42 $\frac{1}{2}$ —43 $\frac{1}{2}$ krig. Fialat közép (páronkint 251—32 kg.) 44—44 $\frac{1}{2}$ krig. Fialat könnyű (páronkint 250 kg. terjedő sulyban) 44 $\frac{1}{2}$ —45 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 43—43 fél krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 42 $\frac{1}{2}$ —43 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr. ig terjedő sulyban) 43 $\frac{1}{2}$, 44 krajczárig.

Borjuvásár. november 8. Felhajtott 831 szópós. 24 rugott élő borju, 1 éves növendék. — A vásár hangulata vontatott.

Budapesti sertéskonsumvásár. november 8. Készlet 228, érkezett 926, összes felhajtás 1154. Elszállított budapesti fogyasztásra 824, eladatlanul visszamaradt 330. Napiárak: 120—180 kgmos 43—44 krajczárig, 220—280 kgmos 42 $\frac{1}{2}$ —44 krig, 320—380 kgm s 42—43 krig, öreg nehéz —46 kr.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásároson ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 989 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: Fialat sertési 3501 drb, magyar hizott sertést 6438 drb, összesen 9377 drb. Nagy felhajtás, lanyha irányzat.

I. Készárúzet.

Kész búzában az irányzat gyenge volt elkelt 20,000 mm. buza helyi-vel-közzel öt krajczárral olcsóbb áron.

Rozs lanyha volt. Helyben és helybeli paritáson 7 frton. Kecskeméten 6. 70 frton köttetett.

Fehérmegyevidéki: 350 mm. 76.2 kr 9 forint 57 és fél krajczáron, kalocsai, három hónapra.

Repeze 300 mm. 11 forint 25 krajczáron zab Detta, 70 mm. 12 forint 15 krajczáron készpénz fizetés mellett.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. forint 9 70 krajczáron, 100 mm. 77.5 k. 9 forint 60 krajczáron, 100 mm. 77 k. 9 frt. 50 krajczáron, 250 mm. 76 k. 9 forint 45 krajczáron, mind három hónapra.

Zab: 100 mm. 5 frt 35 kr. Újvidéki: 1120 mm. 74.5 k. 8 forint 45 krajczáron, három hónapra.

Zimonyi: 1400 mm. 74.3 k. 8 35 kr. Szerbiai: 1000 mm. 76.4 k. 7 forint 40 krajczáron, 3000 mm. 74.4 k. 3 forint 02 ésfél, krajczáron. három hónapra.

Bács-Almási. 2000 mm. 73.6 k. 8 frt 37 $\frac{1}{2}$ krajczár.

Fehérmegyei: 100 mm. 75 k. 8 frt 45 kr. Rozs: 500 mm. 6 frt 47 $\frac{1}{2}$ kr, 200 mm. 6 frt 45 kr.

Arpa. 100 mm. 7 forint 62 krajczáron 200 mm. 5 forint 65 krajczáron, új készpénz fizetés mellett, 100. mm. 5 forint 90 krajczáron 3 hópra, 100 mm. 6 forint 20 krajczáron felsőmagyarországi.

Felső-magyarvidéki: 150 mm. 78 k. 9 forint 50 krajczáron, mind három hónapra.

Tengeri ártartó: Az állomási kínálat még mindig gyenge. Helyben wagonba rakva 4.67 $\frac{1}{2}$ frtot, Kisujszáláson 4.62 $\frac{1}{2}$ forintot fizettek

Zentai: 400 mm, 74 k. 8 forint 45 krajczáron, három hónapra.

Zene-estélyek.

A Bika kávéházban szerda: Rác Károly szombat: Magyar Testvérek vasárnap: Veress Tóni.

A Bika étterem kedd: Veress Tóni csütörtök: Magyar Testvérek vasárnap: Rác Károly.

A „Központi kávéházban” naponta felváltva Rác Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

„Corsó”-kávéházban zeneeste hetenkint 3 szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kis Béla és csütörtökön Rác Károly zenekara játszik.

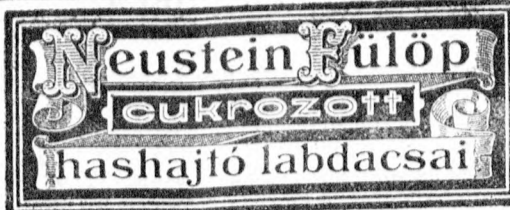
A „Balaton” kávéházban hetenkint kétszer Csütörtökön és Vasárnap csigány zenekar játszik.

Az „Angol Királyné” kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rác Károly. Vasárnap felváltva Rác és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.

A „Magyar-király” kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rác Károly és Kis Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

Bérekcsik díjazabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
3/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félóra v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól a temetésig és vissza	1 20	80
A színházba és menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Árnyékos vasuti indóház vagy raktárhoz nap pal enet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjtel	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab máiba után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszító, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői irodához, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással	1	70
minden következő órára	60	40
Különböző és lövészfűrre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	80
minden következő órára	40	30
Katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
minden további órára	40	30

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacso.)

SZÉK SZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényezékileg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza
WIEN, I. Plankengasse 6.

Raktár Debreczenben: Rothsneek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mihailovits István, Muraközy László és Füleki Pál gyógyszerházában.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmu a művelt közönség számára.

ALDASSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldalal.

Megjelenik tizenkét kötetben	Megjelenik füzetes kiadásban is
famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.	240 füzetenben.
Egy-egy kötet ára	Több füzet semmikép sem lesz.
rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával	Hetenkint egy füzet fog közrebozsáttatni.
8 frt.	Egy-egy füzet ára
Minden négy héten egy-egy kötet jelenik meg.	30 kr.
	A füzetes kiadáshoz díszesbe-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárúsnál.
- b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával
 - a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
 - b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy a közeli kiadóhoz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy **mutatványfüzetet**
ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala
Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becset, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. **Révai Testvérek** irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.